

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2004-3-31 (ilk inceleme)
Karar Sayısı : 05-36/484-115
Karar Tarihi : 26.5.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Rıfki ÜNAL,
Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya
ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN.

B. RAPORTÖRLER : Ali İhsan ÇAĞLAYAN, Neşe Nur YAZGAN.

C.ŞİKAYET EDEN : Şaban ÖZBUDAK
Yeni Ziraat Mah. 13. Sk. No:10-13 Dışkapı Ankara.

D. HAKKINDA İLK İNCELEME YAPILAN :

Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü
Kazım Karabekir Caddesi 06030 Ulus Ankara.

E. DOSYA KONUSU: Ankara Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (ASKİ)'nün tekel gücünü kullanarak aşırı fiyatlandırma yaptığı iddiası.

10 **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Şikayet dilekçesinde özetle; ASKİ'nin aylık 10 m³ sınırını aşan su tüketimini su alanındaki tekel gücünü kullanarak daha yüksek fiyatla faturalandırdığı, su tüketiminin görece kısıtlı olduğu geçmiş yıllarda belirlenen bu sınır sebebiyle abonelere yüksek fiyatlar uygulandığı, mevcut durumda evlerde su tüketiminin artmış olması nedeniyle söz konusu fiyatlandırma sınırının aylık en az 30 m³'e çıkarılmasının gerektiği ifade edilerek gereğinin yapılması talep edilmektedir.

20 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 28.10.2004 tarih, 6041 sayılı ile giren başvuru üzerine, 7.1.2005 tarih ve 2004-3-131/BN-05-AİÇ sayılı Bilgi Notu hazırlanmış ve söz konusu Bilgi Notu, Rekabet Kurulu'nun 13.1.2005 tarihli toplantısında görüşülerek 05-05/37-M sayılı karar alınmıştır. Anılan kararda başvuru konusu dosyanın rapora bağlanarak Kurul gündemine getirilmesi öngörülmüştür. Konuya ilişkin alınan karar uyarınca 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesi uyarınca yapılan inceleme sonucunda düzenlenen 20.5.2005 tarih, 2004-1-131/İİ-05-AİÇ sayılı İlk İnceleme Raporu, 24.5.2005 tarih ve REK.0.07.00.00/90 sayılı Başkanlık önergesi ile

05-36/484-115

26.5.2005 tarih ve 05-36 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

30 **H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ:** İlgili Rapor'da; ASKİ tarafından uygulanan su tarifelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması şeklinde değerlendirilemeyeceği sonuç ve kanaatine varıldığı, bu bakımdan, ihlal niteliğinde görünmeyen dosya konusu şikayet hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı, ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

40 I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

ASKİ, 1580 sayılı Belediye Kanunu ve bu kanuna dayanılarak çıkartılan 2560 sayılı İSKİ Kanunu ile su tesisatı kurmak ve işletmek konusunda yetkilendirilmiştir. Bu yetki çerçevesinde, ASKİ tarafından sağlanan ve şebeke suyu olarak nitelendirilebilecek su, içme, temizlik ve küçük çapta sulama faaliyetleri gibi çeşitli alanlarda kullanılmaktadır. İlgili ürün pazarı, su tesisatı kurmak ve işletmek konusunda kanun ile yetkilendirilen belediyelere bağlı teşebbüslerce sağlanan "şebeke suyu" olarak tanımlanmıştır.

50 I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

ASKİ, büyükşehir belediye sınırları içerisinde, su tesisatı kurmak ve işletmek konusunda yetkilendirilmiştir. Bu çerçevede, şebeke suyu bakımından ilgili coğrafi pazar "Ankara Büyükşehir Belediyesi sınırları" dahili olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

60 İnceleme konusu başvurunun değerlendirilebilmesi için öncelikle şikayet edilen taraf olan ASKİ'nin, 4054 sayılı Kanun'un uygulanması bakımından 13.3.2001 tarih, 01-12/114-29 sayı ve 8.8.2002 tarih, 02-47/587-240 sayılı Rekabet Kurulu kararlarında teşebbüs olarak kabul edildiğini belirtmek gerekmektedir. ASKİ'nin teşebbüs olarak su satışı alanındaki konumu aşağıda değerlendirilmiştir.

70 2560 sayılı "İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş Ve Görevleri Hakkında Kanun"un (5.6.1986 tarih ve 3305 sayılı Kanun ile İSKİ kuruluş kanununun diğer büyükşehir belediyelerine de uygulanacağı hükmü getirilmiştir) 6. maddesinde, su satışı ile kullanılmış suların boşaltılmasına ilişkin tarifeleri inceleyerek karara bağlama görevi, bu birimlerin genel kurullarına verilmiştir. Dolayısıyla su fiyatları büyükşehir belediyesi olan illerde, su ve kanalizasyon hizmetini yürütme amacıyla kurulmuş olan birimlerin (bu dosya bakımından ASKİ) genel kurullarınca, büyükşehir belediyesi bulunmayan diğer

yerlerde ise 1580 sayılı "Belediye Kanunu"nun 70. maddesi uyarınca belediye meclisince tespit edilmektedir. Su fiyatlarının belirlenme yöntemi hakkında 3009 sayılı Kanun'la değişik 2560 sayılı Kanun'un 23. maddesinde su satışı, atık suların uzaklaştırılması ve septik çukurların boşaltılması hizmetleri için ayrı ayrı tarifeler yapılması öngörülmüş, tarifeler yapılırken de yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ile %20'dan aşağı olmayacak bir oranda kar payının esas alınması hükme bağlanmıştır. 1580 sayılı Kanun'da ise bu konuda herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla belediyeler en az %20 kar payı koymak suretiyle, su fiyatlarını serbestçe belirleyebilme olanağına sahip bulunmaktadırlar. Su tarifeleri de belirlenirken, nüfus yoğunluğu, su kaynaklarının miktarı, belediyenin mali durumu ve diğer konular dikkate alınarak bazı belediyeler meskenler için kademeli bir tarife uygulamaları, bazıları ise kademesiz tarife uygulamasını tercih etmektedirler.

Bu çerçevede, başvuru dilekçesinde yer alan şikayetin ASKİ'nin su tesisatı kurmak ve işletmek alanında sahip olduğu hakim durum göz önüne alınarak incelenmesi ve ASKİ'nin hakim durumunu aşırı fiyatlama yaparak kötüye kullanıp kullanmadığının belirlenmesi gerekmektedir.

ASKİ'nin su satış miktar ve tutarları, tarife ortalamaları, birim su maliyetini etkileyen işletme gelir ve giderleri 2000-2004 yılları için incelenmiş ve birim suyun ortalama maliyet ve satış tutarları kıyaslanmıştır. Yapılan incelemeden birim suyun maliyet ve ortalama satışı açısından, ASKİ'nin kar oranının sadece iki yılda pozitif olduğu diğer yıllar için negatif olduğu anlaşılmıştır. ASKİ tarifeleri İstanbul ve İzmir belediyelerince uygulanan tarifelerle karşılaştırıldığında, kademe ve kademelere uygulanan fiyatların farklı olduğu, ancak ortalama bir miktar alındığında her üç teşebbüs tarafından uygulanan tarifelerin birbirlerinden önemli derecede farklı olmadığı görülmüştür. Dolayısıyla ASKİ'nin aşırı fiyatlama yapmadığı, uygulanan su tarifelerinin, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hakim durumun kötüye kullanılması şeklinde değerlendirilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora, toplanan delillere ve incelenen dosya kapsamına göre; başvuru konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.